

13 ต.ค. 2538

สำนักงานภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี)

THE IDIOMS OF NORTHEASTERN THAI DIALECT (UBONRATCHATHANI)

โ
จก
๓ มีพฤศจิกายน ๒๕๓๘

ธีระพงษ์ มีสถาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

34388

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์ สำนวนภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี)

ผู้วิจัย วีระพงษ์ มีสถาน

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุริยา รัตนกุล, Ph.D.

เรืองเดช บันเขื่อนขันธ์, Ph.D.

โสภณา ศรีจำปา, ศศ.ม.

วันสำเร็จการศึกษา 10 มกราคม พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง สำนวนภาษาไทยถิ่นอีสาน (อุบลราชธานี) เล่มนี้ เป็นการศึกษาถึงคำที่มักปรากฏร่วมกันจนเป็นกลุ่มคำ ซึ่งเรียกว่าสำนวน โดยที่สำนวนดังกล่าว มีการใช้กันอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นรูปแบบของการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานอีกรูปแบบหนึ่ง

งานวิจัยนี้แบ่งเป็น 5 บท โดยบทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงปัญหาและเหตุผลในการวิจัย บทที่ 2 วิเคราะห์หาโครงสร้างของสำนวนว่ามีองค์ประกอบอย่างไร บทที่ 3 วิเคราะห์ถึงประเภทและหน้าที่ของสำนวน บทที่ 4 กล่าวถึงเรื่องของความหมายสำนวน บทที่ 5 เป็นบทสรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ ส่วนท้ายซึ่งเป็นภาคผนวก เป็นการรวบรวมสำนวนซึ่งได้ลำดับอักษรเริ่มของคำในสำนวน จาก ก-ฮ อย่างพจนานุกรม พร้อมทั้งความหมายโดยตรง ความหมายเมื่อเป็นสำนวน มีตัวอย่างของการใช้ประกอบ

ผลจากการศึกษาพบว่า สำนวนมีโครงสร้างทั้งอย่างวลีและอย่างประโยค มีสำนวนอยู่ 3 ประเภทคือสำนวนนาม สำนวนกริยา และสำนวนวิเศษณ์ หน้าที่ที่ได้ตัวอย่างคำ ส่วนความหมายของสำนวน พบว่า มีทั้งที่ความหมายแปรเปลี่ยนไปจากคำเดิมทั้งหมดและที่ยังมีเค้าตามรูปคำเดิมอยู่บ้าง ที่มาของสำนวนพบว่า มีเค้าที่มา 7 ประการ และยังพบว่า มีทั้งความเหมือน คล้าย และแตกต่างจากสำนวนในภาษาไทยถิ่นกลางด้วย

สำนวนในภาษาไทยถิ่นอีสาน เป็นการร่วมรับรู้ของคนในสังคม มีความเกี่ยวเนื่องวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสาน.

Thesis Title The Idioms of Northeastern Thai Dialect(Ubonratchathani)

Name Werapong Mesathan

Degree Master of Arts (Linguistics)

Thesis Supervisory Committee

Suriya Ratanakul, Ph.D.

Ruengdet Pankhuenkhat, Ph.D.

Sophana Sricampa, M.A.

Date of Graduation

10 January B.E.2538 (1995)

ABSTRACT

This thesis is a study of the groups of words used in the Northeastern Thai Dialect(Ubonratchathani). They are called idioms for this study. These idioms are used in a stereotypical by native speakers of Northeastern Thai.

The thesis is divided into five chapters. The first chapter is an introduction explaining the importance of the study. The second chapter analyzes the structure of the idioms. The third chapter discusses the types and functions of the idioms. The fourth chapter describes the meaning the idioms. The fifth chapter summarizes the conclusion of this study. At the end of the thesis is an appendix consisting of all the idioms used in this study.

This study analyses the construction of group of words which are the idiom function like words; they can be nouns, verbs, adjectives or adverbs. There are two styles of meaning. First, the meaning refers to some actual word that makes up the idiom. Second, the meaning refers to a combination of words.

The idioms are derived from the folklore of the Northeastern Thai People.